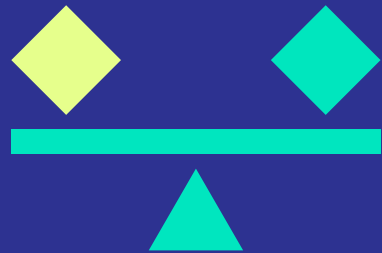

Tasa-arvoisen EU:n tekijät

Järjestöjen suositukset tasa-arvon edistämiseksi
Suomen EU-puheenjohtajuuskaudella

Aluksi

Sukupuolten tasa-arvo on välttämätön edellytys sekä ihmisoikeuksien että kestävän kehityksen toteutumiseksi. Sukupuolten tasa-arvo on sekä Suomen että EU:n perustavia arvoja. Tasa-arvo sisältyy yksiselitteisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjaan. EU:n ulkosuhdehallinnon sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva EU:n toimintasuunnitelma (GAP II) edellyttää tasa-arvon edistämistä kaikessa toiminnassa.

Suomi toimii Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajana 1.7.–31.12.2019. Unionin puheenjohtajana Suomella on ainutlaatuinen mahdollisuus vaikuttaa EU:n linjauksiin uuden parlamentin ja komission aloittaessa työtään. Tämä on erityisen merkittävää aikana, jolloin populismi, vihapuhe, valeuutiset, taantumukselliset arvot ja kansainvälisen sääntöpohjaisen järjestelmän haastaminen ovat nousussa. Nämä ilmiöt ovat lisänneet myös suoranaista sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien vastustusta sekä heikentäneet moniperustaista syrjintää kokevien ryhmien, kuten LHBTI-ihmisten, vammaisten, alkuperäiskansojen, etnisten sekä muiden vähemmistöjen, oikeuksien toteutumista.

Suomen EU-puheenjohtajakauden ohjelmassa “Kestävä Eurooppa – kestävä tulevaisuus” todetaan, että EU tarvitsee sukupuolten tasa-arvostrategian, joka sisältää sekä erillisiä toimenpiteitä että valtavirtaistamista. Suomen ohjelmassa linjataan myös, että EU:n ja sen jäsenmaiden tulee jatkaa toimia sukupuolten tasa-arvon ja samapalkkaisuuden edistämiseksi työelämässä. Tasa-arvon edistäminen on luonteva osa ohjelmaa, joka korostaa EU:n yhteisiin perusarvoihin sitoutumista ja kestävyyttä kaiken EU-politiikan perustana.

Suomen hallituksen hallitusohjelma sisältää myös lukuisia tasa-arvotavoitteita. Ohjelman tavoitteena on nostaa Suomi tasa-arvon mallimaaksi. Ohjelman mukaan Suomi edistää sukupuolten tasa-arvoa EU:n talousarviossa ja EU:n toimia kaikkea naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan. Ulko- ja turvallisuuspolitiikan osalta todetaan, että yhdenvertaisuus ja tasa-arvo näkyvät vahvasti Suomen kaikessa toiminnassa.

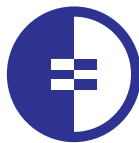
Kansallisten sitoumusten lisäksi muun muassa YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelma Agenda2030, Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta (Istanbulin sopimus), Kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimus (CEDAW), Pekingin julistus ja toimintaohjelma, YK:n väestö- ja kehityskonferenssin toimintaohjelma (ICPD) sekä monet muut kansainväliset sopimukset velvoittavat Suomen edistämään sukupuolten tasa-arvoa.

Sukupuolten tasa-arvon edistämiseen on siten vahva sitoumus niin kansallisesti kuin EU-tasolla. Miten Suomi voi toteuttaa tätä EU-puheenjohtajanaan?

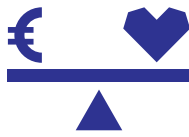
Järjestöjen suositukset

- Suomen on edistettävä sukupuolten tasa-arvoa kaikessa toiminnassaan EU:n puheenjohtajana. Erityistä huomiota on kiinnitettävä tyttöjen ja naisten sekä kaikkein heikoimmassa asemassa olevien ihmisoikeuksien edistämiseen.

- Tasa-arvoa täytyy edistää läpileikkaavasti kaikilla politiikan aloilla. Sukupuolten tasa-arvo on valtavirtaistettava kaikkiin merkittäviin tuleviin EU-linjauksiin ja tasa-arvoa poikkileikkaavana periaatteena on vahvistettava EU:n päätöksenteossa.
- Odotamme Suomen ja EU:n johdolta yksiselitteisiä ja voimakkaita linjauksia tasa-arvon edistämisestä ja erityisesti seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeuksien osalta.
- Suomen tulee vahvasti ajaa EU:lle kunnianhimoista sukupuolten tasa-arvostrategiaa.
- Suomi turvaa Euroopan tasa-arvoinstituutti EIGEn työn jatkuvuuden ja vaikutavuuden varmistamalla EIGEn resurssien riittävyyden.
- Kansalaisyhteiskunnan tila on kaventunut EU:n sisällä. Suomen tulee toimia aktiivisesti, jotta EU takaa suotuisan ympäristön naisten, LHBTI-ihmisten ja vähemmistöjen oikeuksien puolustajille.
- Suomen on EU-puheenjohtajana edistettävä toimia, joilla EU puuttuu vihapuheeseen ja -rikoksiin.

- Tasa-arvon edistäminen on oltava sisäänrakennettuna, läpileikkaavana tavoitteena EU:n monivuotisessa rahoituskehityksessä. Rahoituskehityksessä tulee olla myös nimenomaisesti tasa-arvoa edistäviä hankkeita.
- EU:ssa on edistettävä sukupuolitietoista budjetointia sekä etukäteen tehtävää sukupuolivaikutusten arviointia kaikista merkittävistä päätöksistä.

- Suomen tulee ajaa sukupuolten tasa-arvon vahvaa asemaa EU:n ulkosuhdehallinnossa. Lisäksi EU:n ja jäsenmaiden on täytettävä asettamansa tavoite siitä, että vähintään 85 prosentissa uusista kehitysyhteistyöohjelmista on sukupuolten tasa-arvo päätavoitteena tai merkittävänä osatavoitteena. EU:n ja YK:n Spotlight Initiative -aloitteelle tulee antaa vahva tuki.
- EU:n tulee toimia aktiivisesti naiset, rauha ja turvallisuus -tematiikan vahvistamiseksi ja uuden linjauksen toimeenpanemiseksi (EU Strategic Approach to Women, Peace and Security, 2018)
- Gender Action Plan II tulee päätökseen vuonna 2020. Suomen tulee EU:n puheenjohtajana varmistaa, etteivät vuosittaiset neuvoston päätelmät ole sisällöltään edellistä vuotta heikommät. Lisäksi Suomen tulee päätelmissä esittää GAP III:n valmistelua, jonka tulisi pohjautua nykyisen GAP II:n sisällön ja toimeenpanon parantamiseen.

- Globaali ihmiskauppa on sukupuolittunut ilmiö, joka koskettaa erityisesti naisia ja tyttöjä. Ihmiskauppa on yleistä myös Euroopassa. Suomen tulee kunnianhimoisesti edistää EU-maiden yhteisiä tavoitteita ihmiskaupan torjumiseksi, ihmiskaupan uhrien suojelemiseksi ja rikosvastuun toteuttamiseksi.

- EU:n on kehitettävä strategia moniperustaista syrjintää kokevien ihmisoikeuspuolustajien tukemiseksi ja vahvistettava ihmisoikeuspuolustajia koskevien suuntaviivojensa (EU Guidelines on Human Rights Defenders, 2008) yhteyttä näitä ryhmiä koskeviin politiikkalinjauksiin. Erityisiä haasteita kohtaavat esimerkiksi naisihmisoikeuspuolustajat sekä LHBTI-oikeuksien ja alkuperäiskansojen oikeuksien puolustajat.

- EU:n tulee ratifioida Euroopan neuvoston yleissopimus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta, eli niin kutsuttu Istanbulin sopimus, ja ryhtyä toimiin sen täytäntöönpanoksi.

- Suomen tulee vaatia EU:n kauppaja investointisopimuksiin sitovia sääntöjä ihmisoikeuksien ja työntekijöiden oikeuksien turvaamisesta ja varmistaa, että myös EU:n nykyisiä kauppasopimuksia ja niiden säädöksiä sovelletaan tasa-arvoa ja ihmisoikeuksia tukevalla tavalla.

Suosituksset ovat laatineet Suomen kehitysjärjestöjen kattojärjestö Fingo, Amnesty International Suomen osasto, FinnWID, Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätö KIOS, Miehet ry, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Plan International Suomi, Solidaarisuus, Suomen UN Women, Suomen World Vision ja Väestöliitto.

#EU4Equality

The project 'Towards an open, fair and sustainable Europe in the world - EU Presidency Project 2019-2021' is funded by the European Union and implemented by the Finnish Development NGOs - Fingo, the Romanian platform FOND, the Croatian Platform CROSOL and CONCORD, the European NGO Confederation for relief and development.